

Markomani in Kvadi premagali rimske čete, so pridri v severno Italijo, razrušili več mest ter oblegali tudi Oglej. Vendar tu niso nič opravili, ker je bilo mestno zidovje premočno. — Leta 238. je oblegal oglejsko mesto cesar Maksimin Traks, ki je s svojimi trumami prišel od vzhodne strani. Iz Emone (Ljubljane) je najprej poslal proti Italiji svoje konjike, da bi zasedli gorska pota; nato je z ostalimi četami šel proti Ogleju. Čez Sočo, ki je ravno takrat jako narastla, je iz sodov napravil most. Ko je 22 dni oblegal oglejsko mesto, so se mu lastni vojaki uprli ter ga umorili. — Cesar Konstantin (323–337), ki je

zvedeli, da je cesar Konstancij medtem umrl, so priznali Julijana za svojega vladarja. — Leta 388. se je zoper Teodozija in Valentinijana II. vzdignil Maksim, ki je bil pa pri Sisku pobit. Nato so ga Teodozijevi vojaki v Ogleju ujeli, mu odrezali glavo ter truplo vrgli v reko. — Šest let pozneje je prišlo do zanimivega boja med Teodozijem in Evgenijem, v katerem je vipavska burja pripomogla, da je pri Ajdovščini zmagal prvi ter nato v svojih rokah združil obe polovici rimske države.

Leta 401. je prišel do italске meje Alarik, kralj Zahodnih Gotov, ter pri Ogleju premagal čete za-

NOTRANJŠČINA OGLEJSKE BAZILIKE

bil, kakor nam je znano, kristjanom naklonjen, se je večkrat mudil v Ogleju. Že leta 306. je tu praznoval svojo svatbo s hčerjo cesarja Maksimijana. Po njegovi smrti sta se njegova sinova Konstantin II. in Konstant leta 340. vojskovala v oglejski okolici. Ko so Konstantina ubili in njegovo truplo vrgli v Avšo, je Konstant kot zmagovalec prišel v Oglej.

Ko se je leta 361. Julijan Apostata vzdignil zoper cesarja Konstancija, sina cesarja Konstantina I., se mu oglejsko mesto ni hotelo podati. Zato ga je Julijan začel oblegati. Ko so pa mestni prebivalci

padnorimskega cesarja Honorija. V tem času je bilo oglejsko mesto še vedno znamenito po svoji trgovini in po blagostanju ondotnih prebivalcev, kar nam potrjujejo razni pisatelji, kakor Avzonij, Amijan Marcellin in sv. Hieronim.

Hud udarec je zadel oglejsko mesto leta 452., ko se je hunski kralj Atila napatil s svojimi četami proti Italiji. Prebivalci iz oglejske okolice so iskali zavetja deloma v utrjenem mestu, deloma po lagunah, deloma po težko pristopnih gorskih krajih. Poveljnik oglejski posadki je bil Kaj Menapij, ki je v naglici